

تعداد صفحات
۱۸

آخرین بروزرسانی
۲۵ مرداد ۱۴۰۵

جزوه جمع بندی نهایی

قانون اساسی

✔ نکات طلایی و مهم

✔ ویژه مرور شب امتحان

✔ مناسب آزمون های استخدامی

شرایط سوال از:

رئیس جمهور: طرح سوال از رئیس جمهوری باید به درخواست یک چهارم از کل نمایندگان باشد تا در مجلس مطرح شود و وی باید تا یک ماه به این مورد رسیدگی کند.

نماینده: طرح سوال از نماینده حتی به درخواست ۱ نفر از نمایندگان هم باشد در مجلس مطرح میشود و وی باید نهایت تا ۱۰ روز به این مورد رسیدگی کند.

شرایط استیضاح از:

رئیس جمهور: استیضاح رئیس جمهوری باید به درخواست یک سوم از کل نمایندگان باشد تا در مجلس مطرح گردد و وی باید تا یک ماه به این مورد رسیدگی کند. در صورت دریافت رای عدم اعتماد به رهبر مراجعه میکند.

نماینده: استیضاح نماینده باید به درخواست ۱۰ نفر از کل نمایندگان باشد تا در مجلس مطرح گردد و وی باید نهایت تا ۱۰ روز به این مورد رسیدگی کند.

وظایف و اختیارات رهبری که در قانون اساسی قید شده:

- انتخاب اعضای ثابت و متغیر مجمع تشخیص مصلحت نظام

- موافقت با جانشینی معاون اول رئیس جمهور یا انتخاب فردی به جای وی در صورت فوت، عزل، استعفا، غیبت یا بیماری

بیش از دو ماه رئیس جمهور

- تایید مصوبات شورای عالی امنیت ملی جهت اجرایی شدن

- تایید مقررات مربوط به مجمع که توسط اعضایش تهیه و تصویب شده است

- انتخاب دو نماینده جهت عضویت در شورای عالی امنیت ملی

- انتخاب ده نفر جهت عضویت در شورای بازنگری قانون اساسی

- تایید و امضای مصوبات شورای بازنگری قانون اساسی قبل از همه پرسی و مراجعه به آراء مردم

- پیشنهاد موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی طی حکمی خطاب به رئیس جمهور پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت

نظام جهت طرح در شورای بازنگری قانون اساسی

حکومت جمهوری اسلامی ایران، در همه پرسی ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ برابر با ۱ و ۲ جمادی الاول ۱۳۹۹ با اکثریت آرا (۹۸/۲٪) توسط مردم انتخاب شد.

بودجه سالانه کشور را دولت تهیه میکند و به تصویب مجلس می رساند.

تمامی اعمال مجلس شورای اسلامی باید به تصویب شورای نگهبان برسند جز :

- تصویب اعتبارنامه نمایندگان

- انتخاب ۶ حقوقدان شورای نگهبان

اعمال قوه قضاییه به عهده دادگاه های دادگستری است (توجه کنین که رئیس قوه قضاییه نیست)

دادن امتیاز تشکیل شرکت ها و موسسات در امور تجارتی، صنعتی و ... به خارجیان مطلقا ممنوع است.

تفتیش عقاید ممنوع است (مطلقا ممنوع) و هیچکس را نمیتوان به صرف داشتن عقیده ای مورد مواخذه قرار داد.

شورای نگهبان وظیفه نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری اسلامی، مجلس شورای اسلامی و

مراجعه به آراء عمومی و همه پرسی را بر عهده دارد.

زبان عربی باید پس از دوره ابتدایی و تا پایان دوره متوسطه در همه کلاس ها و در همه رشته ها تدریس شود.

بودجه سالانه کل کشور از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم میگردد.

هرگونه شکایت از طرز کار قوای سه گانه کشور در کمیسیون اصل ۹۰ قابل طرح و پیگیری است.

در اصل ۱۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی بیان شده است که دین رسمی ایران، اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است و این اصل الی الابد غیرقابل تغییر است.

ترتیب انتخاب رئیس و هیأت رئیس مجلس و تعداد کمیسیونها و دوره تصدی آنها و امور مربوط به مذاکرات و انتظامات مجلس بوسیله آیین نامه داخلی مجلس معین میگردد. (اصل ۶۷)

ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری جزء صلاحیت های رئیس قوه قضاییه است.

همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی های مربوط در قانون اساسی باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده و پاسداری از قداست آن باشد.

براساس حق نظارت قوه قضاییه نسبت به حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاه های اداری، سازمانی به نام "سازمان بازرسی کل کشور" زیر نظر قوه قضاییه تشکیل میگردد.

اموال و ثروت های عمومی مثل زمین های رها شده، معادن، دریاچه ها و ... در اختیار حکومت اسلامی است.

استفاده از زبان های محلی و قومی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس، در کنار زبان فارسی آزاد است.

استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد خاص با تصویب مجلس.

مطابق با اصل ۱۷۶ قانون اساسی، مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تایید مقام معظم رهبری قابل اجرا است.

مطابق با اصل ۱۷۷ قانون اساسی، اعضای شورای نگهبان در شورای بازنگری قانون اساسی نیز فعالیت دارند.

مطابق اصل ۱۰۶ قانون اساسی، انحلال شوراها جز در صورت انحراف از وظایف قانونی ممکن نیست، مرجع تشخیص انحراف و ترتیب انحلال شوراها و طرز تشکیل مجدد آنها را قانون معین میکند.

سیاست های کلی نظام، سیاست هایی است که از سوی مقام معظم رهبری تعیین می شود.

دیوان محاسبات کشور وظیفه نظارت و حسابرسی رعایت قوانین در همه فرآیندهای مالی کشور را بر عهده داشته و به عنوان بازوی نظارتی مجلس نیز عمل می کند.

بر اساس اصل ۱۰۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران شورای عالی استان ها حق دارد در حدود وظایف خود طرح هایی تهیه و مستقیماً یا از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد کند. این طرح ها باید در مجلس مورد بررسی قرار گیرد.

طبق اصل ۶۹ قانون اساسی مصوبات جلسات غیرعلنی مجلس با پیشنهاد حداقل ده نفر از نمایندگان و مذاکره به نحو مقرر در همین ماده برای اطلاع رسانی عمومی منتشر می شود.

قانون اساسی علاوه بر هیت وزیران، با توجه به اصل ۱۵۸، برای رئیس قوه قضاییه نیز صلاحیت تهیه لایحه پیش بینی شده است.

طبق اصل ۱۵۸ قانون اساسی، از وظایف رئیس قوه قضائیه استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها طبق قانون می باشد.

انقلاب اسلامی در همه پرسی دهم و یازدهم فروردین ماه ۱۳۵۸ با اکثریت ۲/۹۸ درصد کسانی که حق رای داشتند تصویب شد.

براساس اصل ششم قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکای آرای عمومی اداره شود، از راه انتخابات یا همه پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می گردد.

در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ایست همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر و مردم نسبت به دولت و دولت نسبت به مردم.

براساس اصل نهم قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران، آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن وظیفه دولت و آحاد ملت است.

لوائح قانونی پس از تصویب هیات وزیران به مجلس تقدیم می گردد.

هرگاه در دوره نخست ریاست جمهوری هیچ یک از نامزدها اکثریت مطلق آراء را به دست نیاورد، رأی گیری برای بار دوم در روز جمعه هفته بعد با شرکت ۲ نفر از نامزدها در دوره دوم انجام میشود.

مطابق اصل ۱۲۱، رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی با حضور رئیس قوه قضائیه و اعضای شورای نگهبان سوگند یاد نموده و سوگند نامه را امضاء می کند.

رسیدگی به جرائم عادی رئیس جمهور با اطلاع مجلس شورای اسلامی در دادگاه عمومی دادگستری انجام می شود.

مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام طی حکمی خطاب به رئیس جمهور موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی را به شورای بازنگری قانون اساسی پیشنهاد می نماید.

ترکیب شورای بازنگری قانون اساسی عبارتند از:

اعضای شورای نگهبان، روسای سه قوه، اعضای ثابت مجمع تشخیص مصلحت نظام، پنج نفر از اعضای مجلس خبرگان، ده نفر به انتخاب رهبر، سه نفر از هیات وزیران، سه نفر از قوه قضائیه، ده نفر از نمایندگان مجلس، سه نفر از دانشگاهیان.

ریاست شورای امنیت ملی بر عهده رئیس جمهور می باشد.

شورای امنیت ملی به تناسب وظایف خود، شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور را تشکیل میدهد.

عزل و نصب رئیس صدا و سیما با مقام معظم رهبری است. شورایی مرکب از نمایندگان رئیس جمهور و رئیس قوه قضاییه و مجلس شورای اسلامی (هر کدام ۲ نفر) نظارت به این سازمان را بر عهده دارند.

خط مشی و ترتیب اداره سازمان صدا و سیما و نظارت بر آن را قانون معین میکند.

سازمان بازرسی کل کشور زیر نظر رئیس قوه قضاییه تشکیل می گردد.

دیوان عدالت اداری زیر نظر رئیس قوه قضاییه تاسیس می گردد.

رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیات منصفه در محاکم دادگستری صورت میگیرد.

هیچ فعل یا ترک فعلی به استناد قانونی که بعد از آن وضع شده است، جرم محسوب نمی شود.

محاکمات علنی انجام میشود و حضور افراد بلامانع است مگر آنکه به تشخیص دادگاه، علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد.

صفات و شرایط قاضی طبق موازین فقهی به وسیله قانون معین میشود.

مطابق اصل ۱۷۲ قانون اساسی، برای رسیدگی به جرائم مربوط به وظایف خاص نظامی، محاکم نظامی مطابق قانون تشکیل می گردد، ولی به جرائم عمومی آنان در محاکم عمومی رسیدگی میشود.

قضات دادگاه ها مکلفند از اجرای تصویب نامه ها و آیین نامه های دولتی که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند.

دیوان عالی کشور به منظور نظارت بر اجرای صحیح قوانین در محاکم و ایجاد وحدت رویه قضایی و انجام مسئولیت هایی که طبق قانون به آن محول میشود بر اساس ضوابطی که رئیس قوه قضاییه تعیین میکند، تشکیل میگردد.

وزیر دادگستری مسئولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضاییه با قوه مجریه و قوه مقننه را بر عهده دارد.

دولت جمهوری اسلامی ایران میتواند به کسانی که پناهندگی سیاسی بخواهند پناه دهد مگر اینکه فرد طبق قوانین ایران خائن و تبهکار شناخته شود.

جمهوری اسلامی ایران سعادت انسان در کل جامعه بشری را آرمان خود می داند و استقلال و آزادی و حکومت حق و عدل را حق همه مردم جهان می شناسد.

هر گونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، ارتش و دیگر شئون کشور گردد، ممنوع است.

به حکم آیه زیر دولت موظف است برای همه افراد کشور برنامه و امکانات آموزش نظامی را بر طبق موازین اسلامی فراهم نماید:

«وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَ مِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَ عَدُوَّكُمْ وَ آخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ»

هر نوع بهره برداری شخصی از وسایل و امکانات ارتش و استفاده شخصی از افراد آنها به صورت گماشته، راننده شخصی و نظایر اینها ممنوع است.

ترفیع درجه نظامیان و سلب آن به موجب قانون است.

هیچ فرد خارجی به عضویت در ارتش و نیروهای انتظامی کشور پذیرفته نمیشود.

ارتش جمهوری اسلامی ایران پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی کشور را بر عهده دارد.

وظایف قوه قضاییه عبارتند از:

- ۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبیه، که قانون معین میکند.
- ۲- احیای حقوق عامه و کسترش عدل و آزادی های مشروع.
- ۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین.
- ۴- کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام.
- ۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، بر اساس نفی هر گونه سلطه جویی و سلطه پذیری، حفظ استقلال همه جانبه و تمامیت ارضی کشور، دفاع از حقوق همه مسلمانان و عدم تعهد در برابر قدرت های سلطه گر استوار است.

دارایی رهبر، رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور، وزیران، همسر و فرزندان آنان قبل و بعد از خدمت، توسط رئیس قوه قضاییه رسیدگی میشود که بر خلاف حق، افزایش نیافته باشد.

رسیدگی به اتهام رئیس جمهور و معاونان او و وزیران در مورد جرائم عادی با اطلاع مجلس شورای اسلامی در دادگاه های عمومی دادگستری انجام میشود.

سفیران به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب رئیس جمهور تعیین میشوند.

اعطای نشان های دولتی با رئیس جمهور می باشد.

رئیس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد و میتواند اداره آنها را به عهده دیگری بگذارد.

معاون اول رئیس جمهور با موافقت رئیس جمهور اداره هیات وزیران و مسئولیت هماهنگی سایر معاونت ها را به عهده خواهد داشت.

در صورت فوت، عزل، استعفاء، غیبت یا بیماری بیش از دو ماه رئیس جمهور، معاون اول رئیس جمهور با موافقت رهبری اختیارات و مسئولیت های وی را بر عهده میگیرد .

در زمانی که اختیارات رئیس جمهور بر عهده معاون اول وی یا فرد دیگری است، وزرا را نمیتوان استیضاح کرد.

استعفای هیات وزیران یا هر یک از آنان به رئیس جمهور تسلیم میشود و هیات وزیران تا تعیین دولت جدید به وظایف خود ادامه خواهند داد.

رئیس جمهور میتواند وزراء را عزل کند.

امضای عهدنامه ها، مقاوله نامه ها و امضای پیمان های مربوط به اتحادیه های بین المللی بعد از تصویب مجلس با رئیس جمهور یا نماینده وی است.

در صورتی که در فاصله 10 روز پیش از رای گیری یکی از نامزدهای دارای صلاحیت فوت کند، انتخابات به مدت دو هفته به تاخیر می افتد.

انتخاب رئیس جمهور جدید باید حداقل یک ماه قبل از پایان دوره ریاست جمهوری قبلی انجام شده باشد.

مسئولیت نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری طبق اصل ۹۹ بر عهده شورای نگهبان است ولی قبل از تشکیل نخستین شورای نگهبان بر عهده انجمن نظارتی است که قانون تعیین میکند.

رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل باید مجتهد عادل و آگاه به امور قضایی باشند.

رئیس قوه قضائیه با مشورت قضات دیوان عالی کشور آنها را برای مدت پنج سال به این سمت منصوب می کند.

تفسیر قانون اساسی به عهده شورای نگهبان است که با تصویب سه چهارم آنان انجام میشود.

تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس با احکام اسلامی با اکثریت فقهای شورای نگهبان است.

شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است همچنین تفسیر قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان است که با تصویب سه چهارم آنان انجام میشود.

طبق قانون اساسی، پیشگیری از وقوع جرم، جزو وظایف قوه قضاییه می باشد.

مصوبات کمیسیون های داخلی دولت، باید جهت نظارت از حیث عدم مغایرت با قوانین، به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی ارسال می شود.

مصوبات شورای عالی امنیت ملی به تایید مقام معظم رهبری میرسد.

در زمان غیبت حضرت ولی عصر، در جمهوری اسلامی، ولایت بر عهده فقیه عادل و با تقوی، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است.

موارد طرز تشکیل، حدود اختیارات و وظایف شوراها را این قانون و قوانین ناشی از آن معین میکند.

دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ای است همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت.

با توجه به اصل ۹ قانون اساسی، حفظ آزادی، استقلال، وحدت و تمامیت اراضی کشور وظیفه دولت و آحاد ملت است.

طبق اصل ۱۵۶ قانون اساسی قوه قضائیه قوه ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت است.

محاکمات علنی برگزار میشوند؛ مگر آنکه به تشخیص دادگاه علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد، یا در دعاوی خصوصی، طرفین دعوا تقاضا کنند که محاکمه علنی نباشد.

ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی، تنها اقلیت های دینی شناخته میشوند که در حدود قانون در انجام مراسم دینی خود آزادند .

مبدا تاریخ رسمی کشور، هجرت پیامبر اسلام است.

مصوبات جلسه غیرعلنی مجلس شورای اسلامی، در صورتی معتبر است که با حضور شورای نگهبان به تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان برسد.

تشخیص لزوم بازنگری در قانون اساسی از اختیارات مقام معظم رهبری است.

مرجع رسیدگی به شکایات مردم نسبت به آیین نامه ها، ماموران و یا دستگاه های دولتی، دیوان عدالت اداری است.

مرجع رسیدگی به شکایات مردم نسبت به آیین نامه ها، ماموران و یا دستگاه های دولتی، دیوان عدالت اداری است.

شورای عالی امنیت ملی شوراهای فرعی از قبیل:

شورای دفاع و شورای امنیت کشور را تشکیل میدهد. ریاست هر یک از این شوراهای فرعی با رئیس جمهور یا یکی از اعضای شورای عالی است که از طرف رئیس جمهور تعیین میشود.

لینک های مفید آزمون های استخدامی

خرید سوالات حقوق و قانون اساسی	سوالات رایگان دروس عمومی با پاسخنامه
خرید درسنامه قانون اساسی	خرید سوالات استخدامی ۲۰ سال اخیر
خرید درسنامه دروس عمومی	شبکه های اجتماعی ایران عرضه (فایل های رایگان + تخفیفات هفتگی + اخبار)

(برای مشاهده هر بخش روی آن بزنید)